

Búcsúzunk Eckhardt Sándor professzortól (1927–2016)

2016. november 1-jén, életének 89. évében elhunyt Prof. Dr. ECKHARDT SÁNDOR, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, az Országos Onkológiai Intézet nyugalmazott főigazgatója, a hazai klinikai onkológia (daganat-kemoterápia) megalapozója és a klinikaonkológus-képzés beindítója.

1927. március 14-én született Budapesten értelmiségi családban. Édesapja a Magyar Tudományos Akadémia tagja, nevéhez fűződik a ma is használatos magyar–francia nagyszótár összeállítása. Édesanyja magyar–német szakos tanár volt.

1945-ben érettségizett a ciszterciák budapesti gimnáziumában. A család és az iskola szellemének hatására hat idegen nyelvet sajátított el (latin, német, francia, angol, olasz, orosz), és már kamaszkorától orvosnak készült. Elhatározásában megerősítette az érettségi után elszenvedett súlyos közlekedési balesete. Féléves felépülése alatt kialakult kivételes hivatástudata, amelynek vezérelve – talán példaképe, Albert Schweitzer hatására is – a hippokratészi esküvel vállalt igazi orvoslás és a rászorulóknak megsegítése.

A Pázmány Péter Tudományegyetem orvosi karán 1951-ben szerzett diplomát. Az orvosi egyetemmel párhuzamosan elvégezte a Zeneakadémia zongora szakát. 1950-től már a II. Belklinika Kísérleti Laboratóriumában volt gyakornok, Haynal Imre, Sellei Camilló és Németh László professzorok voltak tanítómesterei (kemoterápiás állatkísérleteket is végzett). Rövid Uzsoki utcai kórházi belgyógyászati tevékenység után 1953-ban az Országos Onkológiai Intézetbe (OOI) került a Sellei Camilló vezette Belgyógyászati Osztályra, ahol segéd-, alorvos, adjunktus, majd 1955-ben a belgyógyászati szakorvosi képesítés megszerzése után osztályvezető főorvos lett.

Pályáját meghatározták a párizsi, londoni és különösen USA-beli ösztöndíjas tanulmányutak, ahol az onkológia legnagyobbjaitól tanulhatott. Az USA-beli (UICC Roosevelt Ösztöndíj) amerikai rákintézet (NCI) klinikai és kísérletes részlegein egyaránt dolgozott. Jelentősek a transzplantálható egérdaganatokon nyert kutatási eredményei az akkoriban felfedezett citarabin hematológiai toxicitásának kivédése tárgyában, de részt vett az első eredményes kombinált kemoterápia kidolgozásában is. Az új daganatellenes gyógyszerek farmakokinetikáját elsők között vizsgálta. Hazatérése után megalakította az Országos Onkológiai Intézetben az onkológiai klinikai farmakológiai egységet.

Eckhardt Sándor orvosként és tudósként elért legnagyobb sikere a hazai daganat-kemoterápia kifejlesztése, a dibromhexitek sikeres klinikai kipróbálása és a klinikai onko-farmakológiai vizsgálatok bevezetése. E tárgykörben védte meg kandidátusi és doktori disszertációját (1964, 1985). Tudományos aktivitását 407 közlemény, 4 könyv és 9 könyvfejezet jelzi. Ezekben főként a rák gyógyszeres kezelésével és a rákszűréssel foglalkozik. 1985 óta az MTA levelező, majd 1990 óta rendes tagja.

1971–1992 között az Országos Onkológiai Intézet főigazgató főorvosa volt. Ebben a pozícióban kiemelkedően sokat tett a hazai onkológiáért, annak nemzetközi elismertetéséért. Meghatározó szerepe volt a nemzetközi onkológiai együttműködések kialakulásában (Budapest–Zágráb–Bologna, Osztrák–Magyar Onkológus Találkozók). 1979-től a kelet-európai államok gyógyszerkivizsgáló központjának (Trial-Centre)

vezetőjeként is rendkívül nagy nemzetközi tekintélyt szerzett a magyar daganat-kemoterápiának.

Főigazgatóként az OOI nagyarányú fejlesztését indította be a klinikai, diagnosztikai és kutatási területeken egyaránt. Az OOI-ből egy világszerte nyilvántartott és elismert rákcentrumot fejlesztett ki. Korán felismerte a hibás gének (genetikai tényezők) fontosságát a daganatos betegségekben, ezért 1986-ban megalakította az intézet molekuláris biológiai/genetikai osztályát.

1977-ben megalapította a Klinikai Onkológiai Tanszékét (Orvostovábbképző Intézet, Orvostovábbképző Egyetem), amelynek ő volt az első tanszékvezető egyetemi tanára, majd a későbbiekben professor emeritusa.

Pályafutása nemzetközi vonatkozásban is magasra ívelt: a Nemzetközi Rákellenes Unió (UICC) első kelet-európai elnöke (1990–94), aki Lapis Károly professzorral és a magyar onkológusok példás összefogásával 1986-ban Budapesten rendezte meg a rendkívül sikeres XIV. Nemzetközi Rákkongresszust.

Kimagasló szakmai munkásságát számos díjban, elismerésben részesítették: Széchenyi-díj, Állami Díj és több orvostudományi díj birtokosa; a Magyar Onkológusok Társaságának örökös tiszteletbeli elnöke; az Orosz Orvostudományi Akadémia tiszteletbeli tagja, számos egyetem és orvostársaság

díszdoktora, illetve tiszteletbeli tagja (Moszkva, New York, Ankara, Bologna, Berlin, Róma).

Eckhardt professzor kivételes emberi és szakmai kvalitásai példaértékűek. Kiemelendő, hogy kiváló belgyógyászként és klinikai onkológusként hihetetlen empátiával kezelte a betegeit. Ugyanakkor példás családfő. Megható a feleségével, Mária asszonnyal egymás iránt megnyilvánuló – sok évtizedes – hűségük és támogatásuk, és szemérmes büszkesége tehetséges fiaira, 7 unokájára és 5 dédunokájára.

1992-ben nyugdíjba – de nem nyugalomba – vonult. Élete végéig naponta bejárt az intézetbe, ez éltette. Utolsó pillanatig fogadta a betegeit, a tanácsot kérő kollégákat. Élmény volt vele beszélgetni, hallani lelkes beszámolóját a szakirodalom legfrissebb eredményeiről. Felejthetetlen a munkatársakra, embertársakra is kiterjedő figyelme, segíteni akarása, őszinte szeretete.

Emlékét kegyelettel és szerető tisztelettel megőrizzük.

Dr. Oláh Edit   Dr. Kásler Miklós

Forrás: MTA honlapja

Eckhardt Sándor professzort a Magyar Tudományos Akadémia és az Országos Onkológiai Intézet is saját halottjának tekinti.